

ZARZĄDZENIE Nr 14/2019

Wójta Gminy Krzywda

z dnia 23 maja 2019r.

w sprawie przedstawienia raportu o stanie gminy Krzywda za 2018 r.

Na podst.art.28aa ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym /Dz.U. z 2019r. poz. 506 / zarządzam ,co następuje:

§1.

Przedstawić raport o stanie gminy Krzywda za 2018r., stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§2.

Raport o stanie gminy podlega przedłożeniu Radzie Gminy w Krzywdzie oraz publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Krzywda.

§3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt Gminy Krzywda

Krzysztof Warda

Załącznik

do zarządzenia nr 14/2019

Wójta Gminy Krzywda

z dnia 23 maja 2019 r.

R A P O R T
o stanie gminy Krzywda
za 2018 r.

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Informacje ogólne	3
III. Przedsiębiorczość	4
IV. Finanse gminy	4
V. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2024.....	5
VI. Infrastruktura społeczna /oświata, pomoc społeczna ,ochrona zdrowia, organizacje pozarządowe, GKRPR/	6
VII. Kultura	15
VIII. Pomoc publiczna dla rolników	18
IX. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Krzywda na lata 2017-2023	18
X. Strategia Rozwoju Gminy Krzywda na lata 2009-2020.....	18
XI. Gospodarka komunalna.....	19
XII. Gospodarka odpadami komunalnymi	24
XIII. Drogownictwo	24
XIV. Zagospodarowanie przestrzenne	25
XV. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Krzywda na lata 2015- 2020	26
XVI. Gospodarka nieruchomościami	26
XVII. Ochrona przeciwpożarowa	27
XVIII. Promocja Gminy	29

I. Wstęp

Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art.28aa ustawy o samorządzie gminnym. Raport podsumowuje działalność Wójta Gminy za 2018r.

II. Informacje ogólne

Ogólna charakterystyka gminy /w tym demografia/

Gmina Krzywda położona jest w północno- zachodniej części województwa lubelskiego w powiecie łukowskim. Siedziba gminy oddalona jest 24 km od Łukowa,40 km od Siedlec 87km od Lublina i 111 km od Warszawy .Zajmuje obszar 161 km², w jej skład wchodzi 25 sołectw i liczbie ludności 10791 wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. Zaobserwowano nieznaczny spadek liczby ludności w porównaniu z rokiem 2017,w którym liczba ludności wynosiła 10809.

Największe miejscowości gminy to :Krzywda-1789 mieszkańców ,Okrzeja – 1585 ,Huta Dąbrowa -1169.

	2017	2018
Liczba mieszkańców gminy	10809	10791
Liczba zameldowań	254	250
Liczba wymeldowani	39	37
Liczba urodzeń	133	132
Liczba zgonów	112	119

Ludność w przedziałach wiekowych w 2018r.

Wiek	Kobiety	Mężczyźni
0-17	1211	1282
18-59	3069	3306
60 +	1253	914

III. Przedsiębiorczość

	2017	2018
Liczba przedsiębiorców aktywnych wg stanu na 31.12.2018r.	387	394
Ilość złożonych wniosków o wpis i wznowienie	50	51
Ilość zawieszonych przedsiębiorców	50	54
Ilość wykreślonych wpisów	23	22
Ilość zmian we wpisie	104	94

Liczba przedsiębiorców przeważających po przeważającym kodzie PKD:

156 –budownictwo

90 - handel

51- przetwórstwo

40 – transport

22 – usługi

12 – rolnictwo

76 - inne

Płeć przedsiębiorców : 30% kobiety, 70% mężczyźni.

IV. Finanse gminy

Wykonanie budżetu gminy Krzywda za 2018 r. przedstawia się następująco :

Dochody	-	52 180 613,12 zł
Wydatki	-	52 592 188,28 zł
przychody /wolne środki/	-	496 120,40 zł
przychody/kredyt/	-	3 199 930,00 zł
rozchody	-	2 061 900,00 zł

1.Dochody z tytułu podatków /w tym:od nieruchomości,rolnego,leśnego,od środków transportowych, podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych, podatek od spadku i darowizn, czynności cywilnoprawnych/ za 2018 r. wyniosły: 6 956 797,43 zł

2.Dochody z tytułu opłat/ w tym:za odpady kom. ,zezwolenia na sprzedaż alkoholu, skarbowej, targowej, opłat za pobyt dzieci w przedszkolach ,eksploatacyjna/ za 2018r. wyniosły 1 140 917,79zł

3. Dochody z mienia gminy /tj. dzierżawy obwodów łowieckich, trwałego zarządu, najmu i dzierżawy oraz sprzedaży składników majątkowych / za 2018 r. wyniosły 174 903,80zł.

4. Subwencje przekazane gminie Krzywdą w 2018r. na kwotę 20 430 021,00zł, w tym:

-oświatowa subwencja ogólna	- 11 525 097,00zł
-wyrównawcza subwencja ogólna	- 8 456 742,00 zł
-równoważąca subwencja ogólna	- 448 182,00 zł

5. Otrzymane przez gminę w 2018r. środki finansowe zewnętrzne /środki unijne/ na realizację zadań-projektów w formie dotacji : - **2 324 301,85 zł**

1) dotacja na projekt „Zorganizowanie terenów rekreacyjnych w miejscowości Gołe Łazy

Kasyldów Krzywdą, Radoryż Kościelny, Teodorów i Wola Okrzejska - 107 489,00 zł

2) dotacja na projekt „W świat z tornistrem pełnym kompetencji” - 1 140 820,73 zł

3) dotacja na projekt „Nowoczesne technologie w zasięgu każdego ucznia „- 111 686,17 zł

4) dotacja na projekt „Erasmus+” - 157 474,65 zł

5) dotacja na projekt „Niepokonani 2” - 551 738,85 zł

6) dotacja na projekt „Zintegrowany system wsparcia rodziny w powiecie łukowskim”
- 26 029,95zł

7) dotacja na projekt „Krzywdą plus-przez aktywność do rozwoju” - 229 062,50zł

6. dotacje na zadania własne - 1 491 833,97 zł

7. dotacje na zadania zlecone - 18 048 325,38 zł

Stan zadłużenia /kredyty i pożyczki/ gminy na 31 grudnia 2018r. wynosi - 10 313 630,00 zł

w tym:

-WFOŚiGW w Lublinie - 1 505 930,00 zł

-BGK w Lublinie - 1 560 000,00 zł

-BOŚ w Lublinie - 870 000,00 zł

-Bank Spółdzielczy w Krzywdzie - 6 377 700,00 zł

V. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2024

Opracowana Strategia powstała w ramach projektu „Razem jesteśmy najsilniejsi- wdrożenie modelu współpracy w 6 gminach powiatu łukowskiego” o nr POKL .05.04.02-00-

G69/13, Priorytet V-Dobre rządzenie,Działanie 5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora, Podziałanie 5.4.2.Rozwój dialogu obywatelskiego.

Dobrem nadrzędnym Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek,jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym,jak i społecznym.

Celem Strategii są działania długookresowe i długofalowe ,polegające na inwestycji w kapitał ludzki ,system edukacji ,aktywność obywatelską ,poprawę sytuacji materialnej ,co przekłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce ,systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty.

Wypracowane cele strategiczne :

- 1.Przeciwdziałanie bezrobociu,ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom
- 2.Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży
- 3.Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym
- 4.Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego

cele operacyjne i zadania w ramach celów,są konsekwentnie realizowane przez :gminę, gminne jednostki organizacyjne,organizacje pozarządowe oraz inne podmioty w ramach środków własnych oraz pozyskanych środków zewnętrznych.Realizacja zadań w 2018r. - przyjętych w strategii uwzględniona jest w poniższym raporcie o stanie gminy.

VI. Infrastruktura społeczna /oświata, pomoc społeczna ,ochrona zdrowia, organizacje pozarządowe, GKRPR/

1. Oświata

Na terenie gminy funkcjonuje:6 Zespołów Szkół w: Krzywdzie ,Hucie Dąbrowej ,Okrzei, Radoryżu Smolanym ,Woli Okrzejskiej, Fiukówce-w skład których wchodzi szkoła podstawowa oraz przedszkole,Szkoła Podstawowa w Radoryżu Kościelnym oraz Żłobek w Krzywdzie.

Łączna liczba uczniów i zatrudnionych nauczycieli ,w poszczególnych szkołach przedstawia się następująco:

ZS Fiukówka	-135 uczniów	15,00 etatów nauczycieli	6,25 prac. obsługi
ZS Huta Dąbrowa	- 335 uczniów	37,23	15
ZS Krzywda	- 393 uczniów	33,33	12
ZS Okrzeja	- 269 uczniów	30,00	11,50
SP Radoryż Kościelny	- 129 uczniów	18,53	8
ZS Radoryż Smolany	- 166 uczniów	15,50	9,75
ZS Wola Okrzejska	- 123 uczniów	15,00	6,30
Żłobek Krzywda	- 47 dzieci	11,25 etatu opiekunek	3,20

Obsługę adaminstracyjno-finansową placówek oświatowych pełni Gminny Zespół Administracyjny Szkół którego zatrudnienie przedstawia się następująco: dyrektor, główna księgowa, księgowa, starszy księgowy,2 starszych referentów, 5 opiekunów w autobusie szkol,

referent ds. obsługi projektów, 2 kierowców autobusów szkolnych, 1 kierowca ciągnika /14 osób/

Do zadań inwestycyjnych wykonanych w placówkach oświatowych w 2018r. należą:

- zakup pieca grzewczego do Szkoły Podstawowej w Radoryżu Kościelnym,
- utwardzenie placu przy Zespole Szkół w Radoryżu Smolanym.

W sierpniu 2018r. został zakupiony używany autobus Autosan do przewozu uczniów. Zastąpił on poprzedni autobus Autosan, który nie nadawał się do dalszego użytkowania ze względu na stan techniczny zagrażający bezpieczeństwu uczniów, który został sprzedany.

Autobusami szkolnymi dowożonych jest około 300 uczniów. Natomiast autobusami PKS dojeżdżają:

- 84 uczniów do Zespołu Szkół w Okrzei z Okrzei, Woli Okrzejskiej, Wojciechówki, Kokoszki, Bramki,
- 78 uczniów do Zespołu Szkół w Fiukówce z Kasyldowa, Nowego Patoka, Wielgolasu, Lasek, Fiukówki, Starego Patoka, Teodorowa,
- 95 uczniów do Zespołu Szkół w Hucie Dąbrowie z Gołych Łaz, Nowego Świata, Feliksina, Rozłęk, Lasek, Teodorowa, Wielgolasu

Dowożonych było także 6 uczniów niepełnosprawnych do Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego w Rykach oraz finansowany jest zwrot kosztów dowożenia 12 uczniów niepełnosprawnych

do Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego w Łukowie, Szkoły Specjalnej Przystosowanej

do Pracy w Łukowie, Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego w Zespole Placówek w Łukowie, Niepublicznego Przedszkola Integracyjnego „Piotruś Pan” w Krzywdzie, Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Baczkowie.

Realizowane projekty w placówkach oświatowych w 2018r.

Projekt „W świat z tornistrem pełnym kompetencji”

Projekt „W świat z tornistrem pełnym kompetencji” finansowany z RPO współfinansowanych ze środków EFS realizowany jest w siedmiu szkołach z terenu Gminy Krzywdy. Celem projektu jest kształcenie ogólne poprzez wyposażenie szkół w sprzęt, pomoce dydaktyczne, zapewnienie dostępu uczniom do dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz podwyższenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli.

Z projektu w 2018r. finansowane były:

- dodatkowe zajęcia dla uczniów wszystkich szkół z terenu gminy (w tym zajęcia dla uczniów niepełnosprawnych),
- wyjazdy edukacyjne m. in. do Białowieży, do Centrum Nauki Kopernik w Warszawie, do Roztoczańskiego Parku Narodowego, na Lubelski Festiwal Nauki,
- zakup sprzętu komputerowego: laptopy z oprogramowaniem, szafki na laptopy, urządzenia wielofunkcyjne, drukarki 3D, tablice interaktywne, wizualizery, aparaty fotograficzne, kamery cyfrowe,
- zakup wyposażenia pracowni i sal gimnastycznych m. in.: programy multimedialny, gry dydaktyczne, szkielety człowieka i zwierząt, fantomy, atlasy, mapy, przewodniki, mikroskopy
z kamerą, teleskopy, materace do gimnastyki, ławki gimnastyczne, piłki,
- szkolenia i kursy dla nauczycieli.

Kwota wkładu własnego została przeznaczona na opłatę za wynajem sal na zajęcia dodatkowe.

Projekt „Nowoczesne technologie w zasięgu każdego ucznia”

Projekt „Nowoczesne technologie w zasięgu każdego ucznia” finansowany z RPO współfinansowany ze środków EFS realizowany był w sześciu szkołach z terenu Gminy Krzywda (zakończony 30.09.2018r.). Celem projektu była poprawa warunków edukacyjnych w szkołach podstawowych i gimnazjach, zmodernizowanie, remont oraz uzupełnienie infrastruktury szkolnej rozumianej jako sprzęt zgodny z katalogiem wyposażenia pracowni szkolnych określonych przez MEN.

Z projektu w 2018 roku finansowane były:

- roboty budowlane związane z wykonaniem modernizacji pracowni w szkołach,
- wykonanie instalacji okablowania strukturalnego wraz z doprowadzeniem do niej zasilania elektrycznego,
- zakup wyposażenia pracowni: tablic interaktywnych (z półką, projektorem, głośnikami i okablowaniem), tabletów, monitorów interaktywnych, laptopów, szaf mobilnych do przechowywania laptopów, urządzeń wielofunkcyjnych, projektorów, wizualizerów

Projekt „Kultura is COOL”

Projekt „Kultura is COOL” realizowany jest w Zespole Szkół w Hucie Dąbrowie w ramach projektu „Ponadnarodowa mobilność kadry niezawodowej edukacji dorosłych” ze środków PO WER na zasadach Programu Erasmus+ sektor Edukacja dla dorosłych.

Dotacja „Aktywna Tablica”

Z rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych na lata 2017-2019 - „Aktywna Tablica” zakupiono w czterech szkołach podstawowych tablice interaktywne z projektorami ultrakrótkoogniskowymi oraz głośniki do tablic interaktywnych w celu umożliwiania nauczania w szkołach z wykorzystaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych, podniesienia kompetencji uczniów i nauczycieli w tym zakresie, rozwijania zdolności i zainteresowań uczniów przez organizowanie zajęć z udziałem zakupionego sprzętu, a tym samym rozwijania twórczości i pracy zespołowej uczniów przygotowujących się do życia w społeczeństwie informacyjnym.

Dotacja „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”

Dotacja na dofinansowanie zakupu nowości wydawniczych „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”. Dotacje otrzymano dla 5 szkół w celu wzbogacenia księgozbioru bibliotek szkolnych, co wpłynęło na kształcenie i rozwijanie uczniów. Zakupiony księgozbiór zwiększył zainteresowanie dzieci biblioteką.

Dotacja „Maluch +”

Dotacja celowa na dofinansowanie funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 „Maluch +” w Samorządowym Żłobku w Krzywdzie. Kwota dotacji została wykorzystana na wypłatę wynagrodzeń i pochodnych od płac opiekunek zatrudnionych w Samorządowym Żłobku w Krzywdzie. Kwota wkładu własnego została przeznaczona na wynagrodzenia pracowników oraz zakup materiałów biurowych, środków czystości, opłaty za odbiór odpadów, gaz, energię elektryczną, telefon, internet, odzież ochronną dla pracowników, pomoce dydaktyczne, szkolenia, wodę i ścieki.

Dotacja na wyposażenie szkół w podręczniki

Środki z dotacji na wyposażenie szkół w podręczniki została przeznaczona na udzielenie wsparcia finansowego na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych oraz materiałów

ćwiczeniowych
do szkół.

Stypendia szkolne o charakterze socjalnym

Otrzymana dotacja pozwoliła wypłacić stypendia szkolne w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonania barier dostępu do edukacji dla uczniów z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej spełniających kryteria dochodowe. Ogółem 158 uczniów otrzymało stypendia za okres od I-VI. Od 1 września 2018r. zadanie do realizacji przekazano do GOPS.

Stypendia szkolne o charakterze motywacyjnym

Zostały wypłacone stypendiów szkolnych o charakterze motywacyjnym za rok szkolny 2017/2018. Po pierwszym semestrze 51 uczniów otrzymało stypendium za naukę i 15 uczniów stypendium sportowe, natomiast po drugim semestrze stypendium naukowe otrzymało 108 uczniów, a stypendium sportowe 48 uczniów.

2. Pomoc społeczna

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Anielinie „Dziennym Domem Senior-Wigor.

Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej liczy 26 osób w tym: dyrektor, pracownicy socjalni-7 osób ,pozostali pracownicy-18 osób.

Pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w 2018r. uzyskało 1220 osób ,co stanowi 11,37% wszystkich mieszkańców gminy. W stosunku do 2017r.,łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 254 osoby. Natomiast liczba rodzin ,którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej zwiększyła się w stosunku do rok 2017 o 8 osób. Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną było: ubóstwo,długotrwała lub ciężka choroba ,niepełnosprawność,bezrobocie,wielodzietność,alkoholizm.

Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
2015	431	1590
2016	448	1562
2017	400	1197
2018	417	1220

Środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2018r. 20 910 064 zł .Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 978 327,00zł (co stanowi 4,9%).

Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w 2018r.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
---------------------------	-------------------------

Świadczenia niepieniężne 7048

Świadczenia pieniężne 967

Inne rodzaje pomocy i świadczeń, które realizuje GOPS tj: zasiłek wychowawczy i świadczenia rodzinne.

Liczba pobierających zasiłek wychowawczy w 2018r wyniosła 1057 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 38 rodzin /co stanowi 3,47% w stosunku do roku poprzedniego/. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła 10 377 935,00 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 591 941,15zł. Liczba pobierających w 2018r, zasiłek rodzinny wyniosła 694 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 50 rodzin /co stanowi spadek o 5,58% w stosunku do roku poprzedniego/. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 3 310 855,72 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 60 677,28 zł.

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego oraz poniesione wydatki

Rok	Liczba rodzin	Wydatki
2017	967	10 966 316,82
2018	908	10 377 935,00

Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz poniesione wydatki

Rok	Liczba rodzin	Kwota wydatków
2015	- 710	3 103 646,00
2016	- 752	3 475 138,22
2017	- 744	3 477 544,33
2018	- 694	3 303 518,27

W 2018r. realizował również 3 projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego na łączną kwotę 853 897,58zł, które objęły 203 osoby oraz projekt w partnerstwie z w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 pt. „Zintegrowany System wsparcia rodziny w powiecie łukowskim”. Głównym celem projektu był wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej poprzez rozwinięcie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. Budżet projektu 26.030.00zł

Projekt „Krzywda plus-przez aktywność do rozwoju” który zakłada reintegrację i rehabilitację społeczno-zawodową prowadzoną przez Klub Integracji Społecznej. Celem projektu jest wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy do 30 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym na terenie gminy Krzywda poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej w ramach Klubu Integracji Społecznej. Budżet projektu – 261 360,75zł. Projekt kończy się 31.12.2019r.

Projekt „Niepokonani2” z RPO Woj. Lub. realizowany od 2017 przez GOPS, którego celem jest wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy 60 osób-klientów GOPS. Budżet na 2018r.-646 835,75zł. Projekt zakończy się 31.10.2019r.

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W naszej gminie taką działalność prowadzą instytucje pomocy społecznej a mianowicie : Środowiskowy Dom Samopomocy/ŚDS/ i Dzienny Dom „Senior Wigor” w Anielinie.

Z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w 2018 r korzystało 25 osób. Kadra placówki liczy 11 osób ,łączny wymiar etatów wynosi 8,50. ŚDS to dzienny ośrodek wsparcia dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, utworzony przez Radę Gminy 1 grudnia 2013 r. Celem głównym ŚDS jest osiągnięcie przez osoby korzystające z usług, umiejętności jak najbardziej samodzielnego pełnienia ról życiowych i społecznych. ŚDS działa 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godz. 8,00-18,00. Dzięki pozyskanym środkom z PEFRON w 2017 r. zakupiony został 16-osobowy FORD TRANSIT przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych. W ŚDS prowadzone są zajęcia terapeutyczne w następujących pracowniach :plastyczno-technicznej, informatycznej, artystycznej, gospodarstwa domowego, korekcyjno-kompensacyjnej .W 2018 r. uczestnicy ośrodka brali udział w kursie języka angielskiego w ramach projektu „Lubelskie kompetencje cyfrowe” oraz wielu innych imprezach okolicznościowych które przygotowywane były przez uczestników np. spotkanie opłatkowe, kiermasze świąteczne, bal karnawałowy ,dzień Babci i Dziadka itp.

Dzienny Dom Senior-WIGOR utworzony przez Radę Gminy 1 grudnia 2015r. jako ośrodek wsparcia dziennego dla seniorów. Ośrodek posiada 15 miejsc statutowych ,aktualnie w ośrodku było 18 osób. Liczba pracowników DD Senior-WIGOR -5 osób tj. 2,5 etatu oraz 2 osoby zatrudnione na umowę zlecenie. Przedmiotem działalności DD jest zapewnienie wsparcia seniorom poprzez umożliwienie korzystania z ofert na rzecz aktywizacji społecznej, w tym oferty prozdrowotnej ,obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii ,edukacyjnej ,kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. W 2018 r. seniorzy brali udział w nauce języka angielskiego w ramach projektu z funduszy UE „Lubelskie Kompetencje cyfrowe” ,”Łamigłówa mądra główka” oraz wielu innych imprezach okolicznościowych organizowanych zarówno u siebie jak i na wyjeździe.

W 2018r GOPS dofinansował pobyt 7 osób - mieszkańców gminy w Domach Opieki Społecznej na kwotę 152 000,00 zł.

Analizując zasoby pomocy społecznej, można zauważyć następujące tendencje zmian społecznych a mianowicie:

-zmniejszenie zapotrzebowania na pomoc finansową dla rodzin z dziećmi,co wiąże się z realizacją rządowego programu „Rodzina 500 plus”

-wzrost zapotrzebowania na usługi społeczne dla osób starszych ,w 2018 r. z tego typu usług korzystało 14 osób ,gdzie jeszcze 2 lata temu tylko 6.

W 2018r. udzielono dotacji dla powiatu garwolińskiego w wys. 3 000,00zł na dofinansowanie zakupu samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych.

3. Ochrona zdrowia

Realizacją zadań z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy zajmuje się Samorządowy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krzywdzie z oddziałami w Hucie Dąbrowie i Okrzei.

Wg stanu na 31 grudnia 2018r. w SSPZOZ zatrudnionych jest 20 osób/19 etatów/, w tym :5 lekarzy,7 pielęgniarek,1 położna, gł. księgowy,informatyk,referent,5 osób-prac. obsługi.

Liczba pacjentów zapisanych do lekarza SSP ZOZ -8137

Liczba pacjentów zapisanych do pielęgniarek SSPZOZ – 8160

Liczba pacjentów zapisanych do położnej SSP ZOZ - 4020

Liczba świadczeń pielęgniarki szkolnej typu I – 1465

w tym osoby objęte grupową profilaktyką fluorkową – 782

Zestawienie z wykonanych usług przez SSPZOZ w okresie I-XII 2018r.

Wizyty lekarskie ogółem - 38350 w tym:

OZ w Krzywdzie - 25057

OZ w Hucie Dąbrowej - 7704

OZ w Okrzei - 5589

Wizyty pielęgniarskie/patronażowe/ Wizyty położnej

OZ w Krzywdzie - 96 -wizyty patronażowe u noworodków - 286

OZ w Hucie Dąbrowej - 0

OZ w Okrzei - 16

Wykonane inwestycje przez SSP ZOZ w 2018r:

-wykonanie parkingu i podwórka przy OZ w Krzywdzie

-wykonanie parkingu przy OZ w Hucie Dąbrowie

- remont budynku gospodarczego przy OZ w Krzywdzie i Hucie Dąbrowie

Ponadto na terenie gminy funkcjonują 4 apteki i 1 punkt apteczny .

W 2018r. udzielono dla Powiatu Łukowskiego dotacji w wys. 21 622,00 zł na dofinansowanie zakupu ambulansu ratowniczego.

4. Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy Krzywdy działają następujące organizacje pozarządowe:

- 2 stowarzyszenia: Stowarzyszenie Krzewienia Kultury Wiejskiej "Szansa" w Krzywdzie oraz Stowarzyszenie Dobre Smaki w Okrzei

- 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych

- Kluby Sportowe

- Koła Gospodyń Wiejskich /12 zarejestrowanych w XII 2018 /

Formy współpracy oraz kierunki działań podejmowanych przez Gminę Krzywdę wspólnie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018, określił przyjęty program współpracy z organizacjami pozarządowymi

W 2018 gmina Krzywdę wspierała wykonywanie zadań publicznych przez organizacje pozarządowe przez udzielenie dotacji w wysokości 125 000,00 zł na zadanie w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, a w szczególności:

- organizacja rozgrywek w piłce nożnej, piłce siatkowej oraz innych grach zespołowych i tenisie stołowym
- wyszukiwanie talentów lekkoatletycznych, prowadzenie z nimi zajęć
- uczestnictwo w zawodach sportowych na różnych szczeblach,
- organizacja szkoleń zawodników, działaczy sportowych, sędziów i zaangażowanych w rozwój sportu i turystyki
- zakup sprzętu i wyposażenia dla klubów sportowych

Na realizację w/w zadań ogłoszono otwarty konkurs ofert na realizację zadań Gminy o charakterze pożytku publicznego w 2018 r., na który wpłynęło 9 ofert, od klubów sportowych działających na terenie gminy, które uzyskały pozytywną opinię komisji konkursowej i z którymi podpisane zostały umowy, a mianowicie:

1.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu przy Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji w Krzywdzie	Ludowy Klub Sportowy „Unia” Krzywdę	42 000,00
2.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu przy Ośrodku Sportu i Rekreacji w Hucie Dąbrowie	Klub Sportowy „AR-TIG” Huta Dąbrowa	24 000,00
3.	Upowszechniania kultury fizycznej i sportu przy Ośrodku Sportu i Rekreacji w Okrzei	Ludowy Zespół Sportowy „Olimpia” Okrzeja	26 000,00
4.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Zespołu Szkół w Hucie Dąbrowie	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Hutnik” w Hucie Dąbrowie	11 000,00
5.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Szkoły Podstawowej w Okrzei	Uczniowski Ludowy Klub sportowy „Kangur” przy Szkole Podstawowej w Okrzei	4 000,00

6.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Gimnazjum w Okrzei	Uczniowski Ludowy Klub sportowy „Struś” przy Publicznym Gimnazjum nr 3 w Okrzei	6 000,00
7.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Szkoły Podstawowej w Radoryżu Smolanym	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Radoryżu Smolanym	4 000,00
8.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Gimnazjum w Radoryżu Kościelnym	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Radoryż” w Radoryżu Kościelnym	4 000,00
9.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Szkoły Podstawowej w Krzywdzie	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej im. Marii Kownackiej w Krzywdzie	4 000,00

Organizacje pozarządowe wniosły duży wkład w realizację poszczególnych projektów, pokazały zaangażowanie i kreatywność, a także wkład pozafinansowy dzięki czemu zakładane cele zostały osiągnięte.

Oprócz wymienionych wyżej zadań dotowanych, podejmowano również współpracę z organizacjami pozarządowymi w wymiarze niefinansowym, w zakresie:

1. wzajemnego informowania się o możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych
2. nieodpłatnego udostępniania pomieszczeń świetlicowych na siedzibę organizacji pozarządowych i prowadzenie działalności a w szczególności :wszystkim działającym na terenie gminy KGW,OSP,LZS, Spółdzielni Socjalnej „Promyk Nadziei
3. pomocy w przygotowaniu dokumentów do zarejestrowania Kół Gospodyń Wiejskich w Biurze Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Łukowie
Zarejestrowano 12 KGW na terenie gminy Krzywdza, które otrzymały dotację z ARiMR na swoją działalność.
4. pomocy w sporządzaniu sprawozdań merytorycznych i finansowych dla Ochotniczych Straży Pożarnych
5. konsultowania i opiniowania projektów uchwał Rady Gminy i projektów zarządzeń Wójta dot. organizacji pozarządowych - na etapie ich tworzenia
6. realizacja wspólnych imprez okolicznościowych dla mieszkańców gminy a mianowicie:
  - z KGW imprezę „Gminny Dzień Kobiet”, „Mikołajki dla dorosłych”, „ferie dla dzieci
  - z OSP w m-cu czerwcu 2018r. Gminne Zawody Pożarnicze
  - współudział KGW i OSP w organizacji Dożynek Gminnych
  - współudział w organizacji XIX Wojewódzkich Igrzyskach Rekreacyjno-Sportowych LZS, w której brali udział członkowie Klubów Sportowych oraz jednostek OSP, które odbyły się 29 lipca 2018 r. w Krzywdzie,
  - z jednostkami OSP, gminnych uroczystości 11 listopada, która miała miejsce w Okrzei
  - wspólnie z GOPS i Stowarzyszenie Krzewienia Kultury Wiejskiej „Szansa” dostarczanie pomocy żywnościowej dla mieszkańców w ramach programu PO Pomoc Żywnościowa.

5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Realizacją zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Wójta Gminy. Do obowiązków Komisji należy diagnozowanie problemu nadużywania alkoholu ,motywowanie do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione, kierowanie wniosków do SR o wydanie postanowienia o przymusowym leczeniu odwykowym, kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W 2018r. Komisja odbyła 10 posiedzeń na których omawiano sprawy 11 zgłoszonych osób nadużywających alkohol. W stosunku do 8 osób Komisja wystąpiła do Sądu Rejonowego w Łukowie, celem zobowiązania do obowiązkowego leczenia odwykowego.

Do działań profilaktycznych prowadzonych przez Komisję należy zaliczyć:

- kierowanie osób nadużywających alkohol na badania przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
- prowadzenie indywidualnych zajęć profilaktycznych oraz warsztatów dla uczniów z rodzin z problemem alkoholowym
- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin
- szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych
- pomoc finansowa dla organizacji spotkań grupy AA w Okrzei
- organizacja pikniku integracyjno-profilaktycznego „Razem Raźniej”
- dofinansowanie ferii profilaktycznych dla dzieci w szkołach i Gminnej Bibliotece Publicznej
- dofinansowanie obozów profilaktycznych
- kierowanie osób nadużywających alkohol na badania przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
- współorganizowanie festynu profilaktycznego „Postaw na rodzinę

VII. Kultura

Upowszechnianiem kultury na terenie gminy zajmuje się Gminna Biblioteka Publiczna z dwiema filiami w Hucie Dąbrowie i Okrzei , w których zatrudnionych jest 6 osób .

Główne zadania Biblioteki to: gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie woluminów oraz czasopism poprzez wypożyczanie na zewnątrz, bądź udostępnianie na miejscu oraz dbanie o rozwój czytelnictwa na terenie Gminy.

Łączny stan księgozbioru w Bibliotekach na dzień **31.12.2018** roku liczył **24616** vol.
z czego w Gminnej Bibliotece Publicznej – **10635**
w Filii w Hucie Dąbrowie – **7434**
w Filii w Okrzei – **6547**

W 2018 roku Biblioteki prenumerowały **57** tytułów czasopism, w Krzywdzie **22** tytuły oraz **1** tytuł był dostarczany przez czytelnika i **2** tytuły z Urzędu Gminy;
w Hucie Dąbrowie **16** tytułów plus **1** tytuł z Urzędu Gminy;
w Okrzei **19** tytułów i **1** tytuł z Urzędu Gminy.

W 2018 roku Biblioteki obsłużyły **1679** czytelników i tak:

- GBP w Krzywdzie czytelników **823**;
- Filia w Hucie Dąbrowie **518** czytelników;

- Filia w Okrzei **338** czytelników;

Wśród czytelników jest duże zróżnicowanie ze względu na ich wiek i rodzaj wykonywanego zawodu.

Natomiast wypożyczeń książek i czasopism na zewnątrz w analogicznym czasie było **36075**.

Gminna Biblioteka Publiczna w Krzywdzie **17319** wypożyczeń;

Filia w Hucie Dąbrowie **13341**;

Filia w Okrzei **5415**;

Przy Bibliotekach działają czytelnice, tam czytelnicy korzystają z czasopism na miejscu, również udziela się im informacji oraz odpowiedzi na kwerendy, udostępnia się księgozbiór podręczny jak i gromadzone w teczkach i segregatorach informacje.

Łącznie udostępniono **18553** voluminy i czasopisma i tak:

GBP **7419** udostępnień;

Filia w Hucie Dąbrowie **9106** udostępnień;

Filia w Okrzei **2028** udostępnień;

Przy wszystkich Bibliotekach działają czytelnice internetowe.

Przy GBP udostępnionych jest w czytelni popularnie zwaną kafejką internetową **12** stanowisk komputerowych,

w Filii w Hucie Dąbrowie **7** stanowisk,

a w Filii w Okrzei **4** stanowiska.

Korzystanie z czytelni internetowych jest bezpłatne. Tam również można wykonać takie czynności jak: wydrukować dane, odebrać pocztę elektroniczną, skanowanie i kserowanie dokumentów, dokonać zakupów np. biletów lotniczych praktycznie wszystko wykonać co wiąże się z Internetem łącznie z założeniem Profilu Zaufanego. Opiekunowie świetlic bibliotekarki służą wszystkim pomocą w wykonywaniu wymienionych wyżej czynności.

Zakup księgozbioru w 2018 roku **751** voluminy, zakupiono również **3** audiobooki, w tym:

dla GBP w Krzywdzie **387** voluminy i **3** audiobooki;

dla Filii w Hucie Dąbrowie **211** voluminy

dla filii w Okrzei **153** voluminy

W 2018 roku Gminna Biblioteka Publiczna w wyniku złożonego wniosku do Biblioteki Narodowej otrzymała **7704,00** zł na zakup księgozbioru .

Zapewniamy również obsługę specjalnych grup użytkowników bibliotek np. dla czytelników słabo widzących i niedowidzących wypożyczamy do domu Czytak Plus tj. odtwarzacz książek mówionych pozyskany ze Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” z Warszawy.

Ponadto w Bibliotekach prowadzona jest działalność kulturalno –oświatowa. Organizuje się konkursy, spotkania ze znanymi ludźmi, imprezy oraz szereg innych działań mających na celu zagospodarowanie wolnego czasu mieszkańcom gmin, a mianowicie:

1. W dniach 5-9 lutego 2018 roku ferie pod hasłem „Wypoczynek, zabawa i profilaktyka”.
2. w m-cu lutym impreza w Domu Strażaka w Krzywdzie na której odbyła się prezentacja dorobku uczestników zajęć taneczno-muzyczno-sportowych, odbywających się przy GBP:
  - pokaz Ludowego Zespołu Muzyczno-Tanecznego „Wrzeciono”;
  - pokaz sekcji tańca nowoczesnego;
  - występ dzieci z ogniska muzycznego;

-pokaz kickboxingu;

3. 4 marca współorganizowaliśmy Gminny Dzień Kobiet wspólnie z Kołem Gospodyń Wiejskich

4. w marcu odbyły się warsztaty Wielkanocne w których wzięli udział uczniowie z Zespołów Szkół z terenu Gminy.

5. W marcu ogłoszony został Gminny Konkurs na „Wielkanocną piankę”. Prac wpłynęło 87, a udział wzięło 120 osób (prace były również zespołowe).

6. Miesiąc maj to cykl warsztatów dziennikarskich zorganizowanych dla wszystkich szkół z terenu Gminy Krzywda.

7. Również w maju odbył się spektakl edukacyjny promujący czytelnictwo pt. „Co w trawie piszczy”, uczestniczyli uczniowie z kl. 0-II. Uczestników 150.

8. Czerwiec to przyjmowanie we wszystkich Bibliotekach na terenie Gminy wycieczek ze szkół i przedszkoli w Krzywdzie oraz ze żłobka. Około 370 osób.

9. Czerwiec to również udział w przygotowaniach do festynu „Powitanie wakacji”.

10. 7 września 2018 roku to cykliczny już udział w akcji narodowe czytanie „Przy Fontannie Przedwiośnia”, Stefana Żeromskiego. Uczestników ok. 50 osób.

11. Miesiąc wrzesień to rozpoczęcie udziału w akcji (wszystkich trzech bibliotek) „Mała książka-Wielki człowiek”, (akcja trwa do dnia dzisiejszego).

12. We wrześniu zorganizowano spektakl „Z kart Dziejów – Moja Ojczyzna 1918-2018”, dla młodzieży kl. VI,VII,VIII i dorosłych „Przystań Niepodległość”. Uczestników 130.

13. Wzięcie udziału 11 listopada 2018 roku w Gminnym Dniu Odzyskania Niepodległości – uroczyste obchody 100-lecia „Niepodległa w Gminie Krzywda”.

14. W miesiącu grudniu już tradycyjnie zorganizowano Mikołajki dla dorosłych. Udział wzięło około 90 osób, głównym punktem programu był występ Pana Szymona Kusarka.

Do lipca 2018r. przy Gminnej Bibliotece Publicznej działał Ludowy Zespół taneczno-muzyczny „Wrzeciono” tzw. taniec ludowy. Zespół zaprzestał swoją działalność z uwagi na brak chętnych nowych członków do zespołu, a dotychczasowi zostali „wchłonięci” przez „Kropelki Rosy” z Łukowa.

Przez cały rok 2018 przy GBP w Krzywdzie działało i nadal działa:

-sekcja tańca nowoczesnego dla dzieci i młodzieży IV grupy;

- ognisko muzyczne/nauka gry na gitarze i keyboardzie;

- do września odbywały się zajęcia z kickboxingu II grup z uwagi na brak miejsca, zajęcia zostały przeniesione do Zespołu Szkół w Radoryżu Kościelnym;

- zajęcia Fitness II grupy do czerwca i od listopada I grupa;

- od października 2018 roku GBP prowadzi ognisko sportowe zajęcia z piłki nożnej dla dzieci od 6 do 11 roku życia.

Biblioteka koordynuje całość zajęć, zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu w dwóch grupach bardzo licznych bo po 20 zawodników. Ognisko prowadzone jest przez trenerów.

Treningi odbywały się w sali gimnastycznej dzięki uprzejmości i ścisłej współpracy Zespołu Szkół w Krzywdzie, a w sezonie letnim będą na Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji w Krzywdzie. W miesiącu wrześniu 2019 roku do rozgrywek ligowych zostaną zgłoszone dwie drużyny.

Gminna Biblioteka i filie pełnią funkcję ośrodków skupiających życie kulturalne lokalnego środowiska współpracując ze szkołami i organizacjami pozarządowymi na terenie gminy np. Klub Sportowy „Unia Krzywda”, Ochotnicza Straż Pożarna w Krzywdzie, Spółdzielnia Socjalna „Promyk Nadziei”, a także ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Anielinie i Dziennym Domem „Senior-Vigor”.

VIII. Pomoc publiczna dla rolników

W ramach pomocy dla rolników w postaci zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego ,wykorzystywanego do produkcji rolnej złożonych zostało w 2018 r. -1233 wniosków na kwotę 492 207,09 zł / 2017r.-1246 na kwotę 486 622,30zł/ przez rolników ,którzy w/w pomoc publiczną otrzymali.

IX. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Krzywda na lata 2017-2023

Lokalny Program Rewitalizacji przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr XXXVIII/242/2017 z dnia 27 września 2017r.-skupia się na tzw. obszarze rewitalizacji ,który obejmuje wyznaczony teren gminy Krzywda. Mimo ,iż odnosi się do wyznaczonego obszaru rewitalizacji ,posiada niezwykle istotne znaczenie dla rozwoju całej gminy. Stanowi podstawę do realizacji działań które mają się przyczynić do poprawy warunków życia mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji,w szczególności tych,którzy są zagrożeni wykluczeniem z lokalnej społeczności aby w konsekwencji doprowadzić do ich integracji społecznej. Obszarem w obrębie których koncentrują się zarówno negatywne zjawiska w sferze społecznej,jak i zjawiska kryzysowe w innych sferach,są sołectwa Cisownik oraz Krzywda.

Z przyjętej listy planowanych ,podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych eliminujących lub ograniczających negatywne zjawiska,powodujących sytuację kryzysową na obszarze rewitalizacji - realizowanych w 2018r .to:projekty: „W świat z tornistrem pełnym kompetencji,Nowoczesne technologie z zasięgu każdego ucznia, Renowacja parku w Zespole dworsko-parkowym w Krzywdzie.

Do zrealizowanych przedsięwzięć należy zaliczyć:

zorganizowanie terenów rekreacyjnych w miejscowości Gołe Łazy, Kasyldów, Krzywda, Radoryż Kościelny, Teodorów i Wola Okrzejska.

X. Strategia Rozwoju Gminy Krzywda na lata 2009-2020

Strategia Rozwoju Gminy Krzywda uchwalona uchwałą nr XIX/138/2008 Rady Gminy Krzywda z dnia 29 grudnia 2008 r. wraz z 2 uchwalonymi zmianami /w 2009 i 2016 r. / zał.nr.1 do Strategii (wieloletni plan inwestycyjny) jest podstawowym narzędziem prowadzonej przez samorząd gminnej polityki rozwoju oraz bazowym dokumentem do opracowania i wdrażania na terenie gminy programów i projektów współfinansowanych ze środków krajowych i funduszy strukturalnych UE.

Cel generalny Strategii :*Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego poprzez poprawę konkurencyjności gminy oraz wszechstronny rozwój społeczności lokalnej.*

Podjęmowane corocznie działania, w celu realizacji ustalonych celów strategicznych i operacyjnych zapisanych w Strategii, zarówno przez gminę, gminne jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe.

Do realizowanych działań inwestycyjnych w 2018r. należy zaliczyć:

1. budowa biblioteki publicznej w Hucie Dąbrowej „Biblioteka HD+”
2. zorganizowanie terenów rekreacyjnych w miejscowościach Gołe Łazy, Kasyldów, Feliksin, Drożdżak, Krzywdza, Teodorów, Wola Okrzejska
3. modernizacja nawierzchni poliuretanowej na boisku do piłki ręcznej GOSiR w Krzywdzie
4. realizacja projektu „Poznaj Sienkiewicza na rowerze”
5. realizacja projektu „Modernizacja zbiornika wodnego i zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Anielinie”
6. wykonanie projektu „Budowa stacji uzdatniania wody- wykonanie odwiertu studni
7. realizacja inwestycji drogowych /wymienionych w pkt. drogownictwo/
8. wykonanie oświetlenia ulicznego kol. Wola Okrzejska
9. wykonanie oświetlenia boiska w Okrzei
10. nawodnienie parku przy Urzędzie Gminy

XI. Gospodarka komunalna

Zadania zakresu gospodarki komunalnej realizowane są przez powołany na podstawie uchwały Rady Gminy nr VI/49/1995 z dnia 30 marca 1995r. „Zakład Gospodarki Komunalnej w Krzywdzie, który jest samorządowym zakładem budżetowym. W 2018 roku w Zakładzie Gospodarki Komunalnej przeciętne zatrudnienie wynosiło 13 osób w tym :

1. Dyrektor, gł. księgowy, spec. ds. osobowych i płac, ref. rozliczeniowy, -4 etaty
2. Konserwator instalacji elektrycznych -1 osoba,
3. Operator urządzeń budowlanych i sprzętu specjalistycznego- 1 osoba,
4. Kierowca samochodu ciężarowego, konserwator instalacji wodno-kanalizacyjnych- 1 osoba,
5. Kierowca ciągnika, konserwator urządzeń wodno-kanalizacyjnych, brygadzysta – 1 osoba,
6. Robotnik – 1osoba
7. Inkasent – 1 osoba
8. Maszynista oczyszczalni ścieków- 3 osoby

Zakład Gospodarki Komunalnej w Krzywdzie prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków. Zobowiązany jest do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody oraz niezawodnego odprowadzania ścieków mając na uwadze ochronę interesów odbiorców usług oraz wymagań ochrony środowiska, a także optymalizację kosztów.

Podstawowym przedmiotem działalności Zakładu jest:

- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody,
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,

Zakład Gospodarki Komunalnej w Krzywdzie ul. Kolejowa 30 B, 21-470 Krzywda posiada w trwałym zarządzie 2 ujęcia wody:

- Ujęcie wody Podosie nr decyzji ROŚ.6223-61/2007-5 ważnym do: 17.09.2027
- Ujęcie wody Krzywda nr decyzji ROŚ.6341.41.2014-5 ważnym do: 19.05.2024

oraz 3 oczyszczalnie ścieków:

- Oczyszczalnia ścieków Huta Dąbrowa nr decyzji ROŚ.6341.26.2014-6 ważnym do: 29.04.2024
- Oczyszczalnia ścieków Krzywda nr decyzji ROŚ.6341.42.2014-5 ważnym do: 19.05.2024
- Oczyszczalnia ścieków Okrzeja nr decyzji ROŚ.6341.68.2015-5 ważnym do: 19.09.2025

Łączna długość sieci wodociągowej na koniec 2018 wynosi: 160,6 km w tym: wodociąg Krzywda 130,22 km, wodociąg Podosie 29,9 km

Łączna liczba wszystkich przyłączy wodociągowych: 2834 a liczba mieszkańców korzystających z wodociągu 10976 w tym:

- Krzywda 2275 szt przyłączy wodociągowych i 8448 mieszkańców
- Podosie 559 szt przyłączy wodociągowych i 2528 mieszkańców

W 2018 roku wykonano 44 przyłącza wodociągowe o łącznej długości 1777 m w tym:

- wodociąg Krzywda 37 sztuk
- wodociąg Podosie 7 sztuk

Zakład Gospodarki Komunalnej w Krzywdzie zaopatruje w wodę następujące miejscowości:

- wodociąg Krzywda: Budki, Cisownik, Drożdżak, Fiukówka, Huta Radoryska, Kożuchówka, Krzywda, Nowy Patok, Okrzeja, Orle Gniazdo, Radoryż Kościelny, Radoryż Smolany, Ruda, Stary Patok, Szczałb, Wielgolas, Wola Okrzejska, Zimna Woda
- wodociąg Podosie: Feliksin, Gołe Łazy, Huta Dąbrowa, Kasyldów, Laski, Podosie, Teodorów,

Łączna długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2018 roku: wynosi: 29,6 km w tym:

- kanalizacja Krzywda – 9,9 km
- kanalizacja Huta Dąbrowa – 13,7 km
- kanalizacja Okrzeja – 6,0 km

Łączna liczba wszystkich przyłączy kanalizacyjnych: 807 a liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji 2125 w tym:

- Krzywda 362 przyłącza i 990 mieszkańców
- Huta Dąbrowa 314 przyłączy i 681 mieszkańców
- Okrzeja 131 przyłączy i 454 mieszkańców

W 2018 roku wykonano 15 szt przyłączy kanalizacyjnych o łącznej długości 220 m w tym:

- Krzywda 6 sztuk
- Huta Dąbrowa 7 sztuk
- Okrzeja 2 sztuki

Zakład Gospodarki Komunalnej w Krzywdzie odprowadza ścieki kanalizacją z następujących miejscowości:

- oczyszczalnia Krzywda: Krzywda,
- oczyszczalnia Okrzeja: Okrzeja,
- oczyszczalnia Huta Dąbrowa: Huta Dąbrowa, Podosie,

Na terenie gminy Krzywda z usług wodociągowych korzysta ok. 98 % ludności, natomiast z usług kanalizacyjnych korzysta ok. 30 % mieszkańców. Lokalny rynek odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych charakteryzuje się stałym, chociaż nieznacznym przyrostem ich liczby. Pobór wody przez mieszkańców gminy Krzywda w 2018 r. cechował ilościowy wzrost w stosunku do roku poprzedniego, na co zasadniczy wpływ miały warunki meteorologiczne. Natomiast ilość odbieranych ścieków w roku 2018 wykazuje nieznaczny trend wzrostowy.

W 2018 r. z ujęcia wody Krzywda wydobyto 430498,00m³ wody, sprzedano 294300,80m³, straty wyniosły 136197,20m³, natomiast z ujęcia wody Podosie wydobyto 127231,00m³ wody sprzedano 97344,00m³ straty wyniosły 29887,00m³.

Ścieki odprowadzone kanalizacją w 2018 r:

- oczyszczalnia Krzywda: 48 996 m³
- oczyszczalnia Okrzeja: 11 370 m³
- oczyszczalnia Huta Dąbrowa: 36 431 m³

Ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi w 2018 r przedstawiają się następująco:

- oczyszczalnia Krzywda: 3737m³
- oczyszczalnia Okrzeja: 190m³
- oczyszczalnia Huta Dąbrowa: 692m³

Sieci wodociągowo-kanalizacyjne, przy pomocy których dokonywane jest (odpowiednio) rozprowadzanie wody i transport ścieków wymagają stałych remontów i modernizacji.

W zakresie jakości świadczonych usług Zakład realizuje zadania określone :

- w zezwoleniu wydanym na prowadzenie działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków,

- regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków,
- umowach z poszczególnymi odbiorcami usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
- przepisach prawnych dotyczących: ochrony środowiska, prawa wodnego, zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

W celu poprawy jakości usług Zakład prowadzi bieżącą i stałą kontrolę parametrów jakościowych.

Stalą nadzór nad jakością wody prowadzi, zgodnie z ustawowym obowiązkiem, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna. We własnym zakresie Zakład wykonuje pomiary poprawności procesu uzdatniania wody. Ponadto prowadzona jest regularna kontrola jakości wody podawanej do sieci w ramach monitoringu kontrolnego – raz na kwartał, oraz w ramach monitoringu przeglądowego – raz w roku. Badania wykonuje na zlecenie akredytowane laboratorium zewnętrzne.

Na oczyszczalniach ścieków zgodnie z warunkami pozwolenia wodnoprawnego i obowiązującymi przepisami wykonywane są raz na kwartał analizy ścieków oczyszczonych i surowych przez laboratorium zewnętrzne posiadające wymagane akredytacje.

Dla poprawy jakości obsługi usługobiorców Zakład prowadzi systematyczną kontrolę pracy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Pozwala to na bezzwłoczne usuwanie wszelkich awarii na sieciach, częstokroć w terminie wyprzedzającym ewentualne zgłoszenie awarii przez osoby spoza Zakładu.

Należy dodać, że na szybkość i sprawność usuwania awarii na sieci wod.-kan duży wpływ ma również gotowość pracowników Zakładu, przyspieszająca podjęcie działań w przypadkach zgłoszeń o awarii poza normalnymi godzinami pracy Zakładu, a także w niedziele i święta.

Zakład prowadzi także inną działalność statutową obejmującą m.in.:

- rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- utrzymania i konserwacji urządzeń komunalnych,
- utrzymania, remontów i modernizacji dróg gminnych, ulic, chodników, przepustów i rowów odwadniających.
- utrzymania czystości, porządku na terenach komunalnych i użyteczności publicznej,
- usług budowlano-remontowych i transportowo-sprzętowych,
- zimowego utrzymania dróg, placów i chodników,
- prowadzenia konserwacji i modernizacji oświetlenia ulicznego,
- utrzymania zieleni gminnej i zadrzewień.

Na rzecz Gminy Krzywdą w 2018 roku ZGK wykonano następujące usługi:

1. Utrzymanie w należyтым stanie technicznym 1020 szt oświetlenia ulicznego na terenie gminy w całym 2018 roku.
2. Odśnieżanie dróg gminnych
3. Posypywanie dróg gminnych mieszanką piasku z solą
4. Niwelacja dróg gminnych
5. Koszenie poboczy dróg gminnych

6. Karczowanie, odkrzaczanie i koszenie zieleni na terenie gminy
7. Naprawy i wykonanie instalacji wodociągowo-kanalizacyjnych w budynkach należących do gminy
8. Utwardzenie placu przy strażnicy OSP w Drożdżaku,
9. Utwardzenie placu przy świetlicy w Budkach
10. Budowa chodnika Huta Dąbrowa ul. Hutnicza
11. Przebudowa chodnika w Podosiu
12. Naprawy, konserwacje i przebudowy infrastruktury drogowej.
13. Naprawy i wykonanie instalacji elektrycznej w budynkach należących do gminy
14. Wykonanie linii napowietrznej oświetlenia ulicznego: Wola Okrzejska 550m, Ruda 1000m
15. Wymiana opraw oświetlenia ulicznego
16. Usługi wozem asenizacyjnym

Zakład Gospodarki Komunalnej posiada następujące środki transportu ,maszyny i urządzenia

- Volkswagen Transporter 1,9 TD
- Ciągnik rolniczy FARMER
- Śmieciarka Mercedes 1722
- Citroen Berlingo
- Przyczepa rolnicza Cynkomet
- Samochód asenizacyjny DAF o pojemności 9 m³
- Samochód wywrotka Iveco Daily DMC 3,5t

- Agregaty prądotwórcze 3 szt.
- Zagęszczarki 2 szt.
- Elektryczna waga samochodowa
- Kosiarka bijakowa WOMBAT
- Koparko Ładowarka NEW Holand LB95B
- Koparko-ładowarka Case 580SK
- Posypywarka piasku
- Pług śnieżny Typ F
- Pług boczny 2 m
- Maszyna do przecisków

Zakład Gospodarki Komunalnej obsługuje także Punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, na którym w 2018 roku zostały przyjęte następujące odpady:

1. Zużyte opony - 0,125 Mg
2. Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów - 1,550 Mg
3. Gruz ceglany - 0,500 Mg
4. Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia - 0,080 Mg
5. Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 170106 - 0,300 Mg
6. Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 170901,170902,170903 - 2,920 Mg
7. Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć - 0,070 Mg
8. Leki inne niż wymienione w 200131 - 0,014 Mg
9. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121, 200123 zawierające niebezpieczne składniki - 0,120 Mg

10. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121, 200123, 200135 - 0,771 Mg
11. Odpady wielkogabarytowe - 0,865 Mg

Łącznie przyjęto 7,315 Mg odpadów i przekazano do firmy Ekolider Jarosław Wyglądała – Lucin 4.

XII. Gospodarka odpadami komunalnymi

Jednym z głównych celów systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest realizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych i przepisów krajowych, czyli osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiednich poziomów recyklingu. Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z terenu gminy wykonuje firma wybrana w drodze przetargu – Eko-Lider Jarosław Wyglądała, Lucin 4.

W 2018r. - 2739 właścicieli nieruchomości złożyło deklarację o wysokości opłat za odpady kom, w tym 2686 właścicieli zadeklarowało selektywną zbiórkę odpadów, natomiast 53 właścicieli nieselektywną. System gospodarki odpadami objętych jest 159 nieruchomości niezamieszkałych, w tym 136 właścicieli zadeklarowało selektywny sposób zbierania odpadów a 23 właścicieli – nieselektywny.

Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2018r. – 573 786,90zł, zaległości -92 694,01 zł. Mając na uwadze likwidację zaległości podejmowane są następujące działania :

- informacja przypominająca dłużnikowi o zaległościach w formie pisma, sms, telefonu,
- wszczęto 100 postępowań administracyjnych oraz wydano 67 decyzji ,
- wystawiono 142 upomnienia wzywające do uregulowania oraz wystawiono 142 tytuły wykonawcze o wszczęcie egzekucji przesłane do Urzędu Skarbowego.

W 2018r. firma Eko-Lider odebrała, łączną masę odpadów komunalnych - 1389,295 Mg /w 2017r. – 1337,32 Mg/ .

Koszt wywozu w/w odpadów 429 941,90zł, w tym za odpady niesegregowanych - 187 491,80zł, odpady segregowane – 242450,10zł

W 2018 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca, który złożył deklarację w UG przypada /0,166 Mg/ -166 kg w tym 122,50 kg odpadów segregowanych i 43,50 kg odpadów niesegregowanych.

XIII. Drogownictwo

Na terenie gminy mamy 70 km dróg powiatowych i ok 142 km dróg gminnych.

W 2018 r. wykonano modernizację następujących odcinków dróg gminnych:

- 1.modernizacja ul. Ogrodowej w Krzywdzie -naw. bitum 215 m
- 2.modernizacja ul. Strażackiej w Krzywdzie – naw.bitum.755m
- 3.modernizacja drogi w Okrzei w kier. kol. Dąbrowa – naw. bitum. 500m
- 4.modernizacja drogi w Okrzei naprzeciwko kopca H. Sienkiewicza – naw.bitum.810

- 5.modernizacja ul. Wąskiej w Okrzei –naw.bitum.60m
- 6.modernizacja ul. Szkolnej w Okrzei – naw.bitum.100m
- 7.modernizacja drogi w Feliksinie 470m
- 8.modernizacja drogi w Gołych Łazach230m
- 9.modernizacja drogi w Kasyldowie 865m
- 10.modernizacja drogi w Podosiu 790m
- 11.modernizacja ul. Sienkiewicza i Spokojnej w Hucie Dąbrowie–naw. bitum 320m
- 12.modernizacja ul. Zachodniej w Hucie Dąbrowie –naw.bitum.306m
- 13.wykonanie drogi dojazdowej i parkingu przy Żłobku w Krzywdzie
- 14.modernizacja nawierzchni na drodze w Woli Okrzejskiej od parkingu do kol. Wola Okrzejska
- 15.modernizacja drogi w Zimnej Wodzie –naw.bitum.170m
- 16.budowa chodnika i zatoki w Hucie Dąbrowie ul. Hutnicza 130m
- 17.modernizacja ul. Szkolnej w Krzywdzie –naw. bitum 236m
- 18.modernizacja drogi dojazdowej do pól w Okrzei 730m
- 19.modernizacja drogi dojazdowej do pól w Fiukówce-350m
- 20.modernizacja drogi w Woli Okrzejskiej/Kobylczyk /- 730m

Odnosnie dróg powiatowych – wykonany został odcinek drogi powiatowej Stanin-Krzywda-Adamó ,przy współfinansowaniu przez Powiat Łukowski oraz Gminę Krzywda /600 tys.zł/.

Oprócz w/w modernizacji wykonywano:bieżące remont dróg gminnych, zakupowano materiały do bieżącego utrzymania dróg oraz odśnieżanie dróg.

XIV. Zagospodarowanie przestrzenne

Gmina Krzywda nie posiada aktualnie obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego gminy ,dlatego każda nowa zabudowa wiąże się z wydaniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu .

W **2018 r.** wydanych zostało 122 decyzji,w tym:

- 71 decyzji dot. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- 10 decyzji dot. zabudowy usługowej
- 41 decyzji dot. zabudowy innej

których koszt opracowania wyniósł - 51 939,05zł

Wydanych zostało 9 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W porównaniu do 2017r.- wydanych zostało 145 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w tym dla :

- 85 dot. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- 54 dot .zabudowy innej
- 5 dot. zabudowy usługowej
- 1 dot. zabudowy wielorodzinnej

Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu świadczy o rozwoju budownictwa na terenie gminy.

W 2018 r. ustalono 35 nowych numerów porządkowych budynków ,w 2017r -32.

XV. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Krzywda na lata 2015-2020

Uchwalony Plan gospodarki niskoemisyjnej to dokument strategiczny ,który ma na celu wyznaczenie kierunków rozwoju gminy Krzywda w zakresie gospodarki niskoemisyjnej. Jego głównym zadaniem jest opracowanie szeregu działań ,zarówno inwestycyjnych jak i nie inwestycyjnych służących poprawie jakości środowiska naturalnego ,w tym powietrza – poprzez min: termomodernizację budynków, wzrost poziomu wykorzystania OZE ,poprawa jakości dróg,usuwanie azbestu, podnoszenie świadomości ekologicznej, poprawa bezpieczeństwa energetycznego i ekologicznego .

W 2018 r. podpisano umowę na dofinansowanie realizacji projektu „Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Hucie Dąbrowie oraz projektu „Odnawialne źródła energii” z Regionalnego Programu Operacyjnego woj. lubelskiego,których realizacja rozpocznie się w 2019r.

Usuwanie azbestu- w ramach realizacji projektu „System gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie woj .lubelskiego ,z RPO Woj. Lub. na lata 2014-2020 w którym gmina Krzywda uczestniczy ,złożonych zostało w 2018r.: w I naborze -87 wniosków ,w II naborze 37 wniosków przez mieszkańców gminy na usunięcie azbestu z dachów budynków mieszkalnych i gospodarczych.

W ramach umowy dotacji nr 277/2018/D/OZ z dn. 23.08.2018r. z WFOŚiGW w Lublinie na zadanie „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Krzywda „usunięto 1,170 Mg azbestu.

XVI. Gospodarka nieruchomościami

Stan nieruchomości stanowiących własność gminy ,na dzień 31 grudnia 2018r. wynosił – 325,57 ha, w porównaniu do 2017r. – 322,36 ha, zwiększył się o następujące nieruchomości ,które zakupione zostały na poszerzenie dróg gminnych, a mianowicie:

1.nieruchomość nr 478 o pow.1,25 ha położona w Burcu /regulacja stanu prawnego ciągu drogowego nr 1-2687L Szczałb-Zimna Woda/

2.nieruchomość nr 109 o pow.0,15ha ,nr 110 o pow.0,27 ha ,112 o pow.0,62ha i 113 o pow.0,73 ha w Hucie Dąbrowie

3.nieruchomości nr1053/2 o pow.0,0005ha,nr 1055/2 o pow.0,0004ha,nr 1057/2 o pow.0,0005ha,

1065/2 o pow.0,0003ha,nr 1067/2 o pow.0,0006ha,nr 1071/2 o pow.0,0010ha,nr 1073/2 o pow.0,0040ha ,nr 1051/2 o pow.0,0026 ha, nr1049/2 o pow.0,0100ha,nr 1043/2 o pow.0,0035 ha ,nr 1045/2 o pow.0,0034 ha, nr 1040/5 o pow.0,0040 ha ,nr 1040/7 o pow.0,0066ha,nr 1039/4 o pow.0,0035ha,nr 1220/3 o pow.0,0062 ha ,nr 1038/3 o pow.0,0013ha,nr 1035/4 pow.0,0034ha,nr 1033/4 o pow.0,0024ha,nr.1034/6 o pow.0,0034 ha w Podosiu na poszerzenie ulicy Zachodniej w Hucie Dąbrowej

4.nieruchomości nr 167/28 o pow.0,0072ha i nr 167/30 o pow. 0,0066ha w Krzywdzie na poszerzenie ul. Szkolnej i ul. Michała Wołodyjowskiego

5.nieruchomość nr 156/8 o pow. 0,0071 ha położona w Krzywdzie na poszerzenie ul. Ogrodowej

6.nieruchomość nr 2367/1 o pow.1,1327 ha w Woli Okrzejskiej –regulacja stanu prawnego drogi

XVII. Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie gminy działa 8 jednostek OSP w tym 1 w KSRG. Wszystkie jednostki są jednostkami typu S. OSP zrzesz 416 członków w tym 16 kobiet. Z pośród 416 członków OSP -364 to czynni członkowie,7 wspierających i 29 honorowych.

Jednostki wyposażone są w 14 samochodów ratowniczo-gaśniczych z czego 3 samochody klasyfikują się w przedziale powyżej 30 lat,5 w przedziale 20-3- lat.

W 2018r. na terenie gminy Krzywda odnotowano 108 zdarzeń, na ogólną liczbę zdarzeń przypada:33 pożary, 69 miejscowych zagrożeń oraz 6 fałszywych alarmów. W porównaniu do 2017r. nastąpił spadek o 1 zdarzenie. W ogólnej liczbie zdarzeń pożary stanowiły 30,5%.Największą ilość spośród zdarzeń pożarowych stanowiły pożary małe – 22 /63,6% ogólnej liczby pożarów/.Parametr ten świadczy o dużej skuteczności jednostek ochrony przeciwpożarowej ,które podczas działań gaśniczych lokalizują pożary w granicach pożarów małych ,nie dopuszczając ich do rozprzestrzeniania.

Z analizy zdarzeń pożarowych wynika ,że w dalszym ciągu występuje duża ilość pożarów w miesiącach sprzyjających wypalaniu traw i pozostałości roślinnych .Coroczne wypalanie pól, łąk i nieużytków przez nieustalonych sprawców stanowi bardzo duże zagrożenie dla lasów znajdujących się w obrębie pól i nieużytków. Ogółem w grupie „uprawy”, „rolnictwo” odnotowano 18,co stanowi 54,5 % wszystkich pożarów. Na terenie lasów odnotowano 7 pożarów oraz 6 pożarów na obiektach. Jednostki ochrony przeciwpożarowej uczestniczyły również w akcjach ratowniczych przy likwidacji miejscowych zagrożeń ,które stanowiły 63,9% ogólnej liczby zdarzeń.

Ogółem w likwidacji zaistniałych zdarzeń uczestniczyły 158 zastępów ,angażując 560 ratowników.Zarówno w przypadku pożarów jak i miejscowych zagrożeń większość działań była prowadzona przez OSP Krzywda.

Udział jednostek OSP z terenu gminy Krzywda w działaniach ratowniczo-gaśniczych w 2018r.

Lp . Nazwa OSP	Liczba wyjazdów	Rodzaj zagrożenia		
		Pożar	Miejscowe zagrożenia	Alarm fałsz
1. Krzywda	91	27	59	5
2. Okrzeja	11	6	4	1
3. Fiukówka	12	8	4	0
4. Podosie	16	8	8	0
5. Wola Okrzejska	7	3	3	1
6. Drożdżak	5	5	0	0
7. Radoryż Kościelny	13	11	2	0
8. Gołe Łazy	3	2	1	0

Za udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych oraz szkoleniach ,strażacy otrzymują ekwiwalent pieniężny w wys. 8 zł/za godzinę.

W 2018r. w ramach otrzymanej dotacji w wys. 45 354,51 zł z Funduszu Sprawiedliwości na zakup urządzeń ratownictwa dla OSP zakupiono sprzęt dla wszystkich OSP.

Wśród działań inwestycyjnych w 2018r. dla OSP należy wymienić:

- zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Okrzeja
- budowa garażu OSP w Gołych Łazach
- modernizacja budynku OSP w Krzywdzie – wydzielenie toalet i pom. socjalnego
- wykonanie parkingu przy strażnicy OSP w Radoryżu Kościelnym
- wykonanie parkingu przy strażnicy OSP w Okrzei
- wykonanie parkingu przy strażnicy w Drożdżaku.

Ponadto w 2018r. udzielono dotacji dla:

- OSP w Fiukówce i Krzywdzie w wys.28 630,00 na doposażenie w sprzęt specjalistyczny
- Komendy Powiatowej Policji w wys.13 500,00zł na zakup samochodu
- Państwowej Straży Pożarnej w Łukowie w wys. 15 000,00 zł na zakup samochodu.

XVIII. Promocja Gminy

Do działań promocyjnych gminy w 2018 r. należy zaliczyć:

-organizację uroczystości gminnych takich jak: Święto kobiet, Bieg Kolarski, Gminny Dzień Dziecka, Powitanie wakacji, Igrzyska Rekreacyjno-Sportowe, Dożynki Gminne, 100 lecie odzyskania niepodległości

- promocja przedsięwzięć i wydarzeń gminnych na łamach gazet i mediach lokalnych

- promocja wydarzeń gminnych w Informacyjnej Agencji Samorządowej

-udział delegacji mieszkańców z KGW Huta Dąbrowa w Majówce Lubelskiej organizowanej przez Urząd Marszałkowski w Lublinie

-udział drużyny dziecięcej ze Szkoły Podstawowej w Hucie Dąbrowie w turnieju „Z podwórka na stadion z Tymbarkiem”